

Hjelmeland Sparebank

**Informasjon i samsvar med kravene i
kapitalforskriftens del IX (Pilar 3)
og
Standardiserte skjema for offentlige
opplysninger om ansvarlig kapital**

31.12.2014

Publisert 20.03.2015

Innholdsfortegnelse

1	BASEL II – KAPITALDEKNINGSREGLER.....	3
1.1	Introduksjon til kapitaldekningsregler	3
2	ANSVARLIG KAPITAL OG KAPITALKRAV	4
2.1	Ansvarlig kapital	4
2.2	Kapitalkrav – beregningsgrunnlaget.....	5
2.3	Uvektet kjernekapital	5
3	STYRING OG KONTROLL AV RISIKO.....	6
3.1	Innledning.....	6
3.2	Organisering og ansvar.....	6
3.3	Risikoområder	7
4	RISIKOOMRÅDER	8
4.1	Kredittrisiko - Standardmetoden.....	8
4.2	Egenkapitalposisjoner	12
4.3	Renterisiko.....	13
4.4	Likviditetsrisiko.....	13
4.5	Markedsrisiko	14
4.6	Operasjonell risiko.....	15
4.7	Forretnings-, omdømme- og strategisk risiko	15
5.	STANDARDISERTE SKJEMA FOR OFFENTLIGE OPPLYSNINGER OM ANSVARLIG KAPITAL	16

1 BASEL II – KAPITALDEKNINGSREGLER

1.1 Introduksjon til kapitaldekningsregler

Dette dokumentet gir en presentasjon av risiko- og kapital situasjon i Hjelmeland Sparebank. Dokumentet skal dekke de spesifikke krav om offentliggjøring av finansiell informasjon (Pilar III) som pålegges banken etter kapitalkravforskriftens del IX.

Alle tall i dokumentet er per 31. desember 2014 med mindre annet fremgår

Kapitaldekningsregelverket baseres på tre pilarer:

Pilar I: Minimumskrav til ansvarlig kapital

De metodene som banken bruker ved beregning av minimumskravene for henholdsvis kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko er vist i figuren nedenfor

Type risiko	Valgt metode
Kredittrisiko	Standard
Markedsrisiko	Standard
Operasjonell risiko	Basis

Pilar II: Vurderingen av samlet kapitalbehov og individuell tilsynsmessig oppfølging

Banken skal ha en prosess for å vurdere samlet kapitalbehov i forhold til risikoprofil samt en strategi for å vedlikeholde sitt kapitalnivå. Tilsynsmyndighetene skal overvåke og evaluere bankens interne vurdering av kapitalbehov og tilhørende strategi. Tilsynet skal sette i verk passende tiltak dersom de ikke anses prosessen for å være tilfredsstillende.

Pilar III: Institusjonenes offentliggjøring av informasjon

Formålet med Pilar III er å supplere minimumskravene i Pilar I og den tilsynsmessige oppfølgingen i Pilar II. Pilar III skal bidra til økt markedsdisiplin gjennom krav til offentliggjøring av informasjon som gjør det mulig for markedet, herunder analytikere og investorer, å vurdere bankens risikoprofil og kapitalisering samt styring og kontroll.

Informasjonen skal offentliggjøres og oppdateres minimum årlig

Banken inngår i rapporteringspliktig konsern da banken eier 70 % av Ryfylke Eiendomsmegling AS. Alt i denne rapporten er likevel på banknivå da aktiviteten til datterselskapet er vurdert som uvesentlig.

2 ANSVARLIG KAPITAL OG KAPITALKRAV

Den ansvarlige kapitalen består av ren kjernekapital og kjernekapital. Ved beregning gjelder fradrag, tillegg og begrensninger i forhold til kapitalforskriftens definisjoner. Alle tall oppgis i hele tusen.

2.1 Ansvarlig kapital

Beregningsgrunnlag, ansvarlig kapital og kapitaldekning pr. 31.12.2014.

Kjerne kapital	
Sparebankens fond	95 897
Gavefond	4 880
Utjevningfond	46 035
Egenkapitalbevis kapital	111 770
-Egne egenkapitalbevis	-7 600
Overkursfond	1 125
Sum egenkapital	252 106
Fradrag for ovefinansiering av pensjonsforpliktelse, fratrukket utsatt skatt	-2 455
Fradrag for ikke vesentlig eierandel i finansinstitusjoner	-4 485
SUM REN KJERNEKAPITAL	245 165
Fondsobligasjoner	68 000
Samlet hybridkapital	68 000
<i>-Herav omfattet av overgangsbestemmelsen</i>	<i>18 000</i>
Fradrag for ikke vesentlig eierandel i finansinstitusjoner	-25 835
SUM KJERNEKAPITAL	287 330
SUM ANSVARLIG KAPITAL	287 330

Ansvarlig lånekapital:

Fondsobligasjon

Banken har en fondsobligasjon på kr 18 mill. Renten er 3 mnd NIBOR + 1,45 basispunkter. Renteregulering er hver tredje måned. Denne har ubegrensa løpetid. Ble tatt opp i juni 2005, og kan innløses første gang ved Call i juni 2015.

Den andre fondsobligasjonen er på kr 50 mill. Renten er 3 mnd NIBOR + 3,80 basispunkter. Renteregulering hver tredje måned. Denne har ubegrensa løpetid. Ble tatt opp i juni 2014, og kan innløses første gang ved Call i juni 2019.

2.2 Kapitalkrav – beregningsgrunnlaget

Tabellen nedenfor viser beregningsgrunnlag for kredittrisiko fordelt på de enkelte engasjementskategoriene slik disse er definert i kapitalkravsforskriften. I tillegg vises kapitalkrav for motpartsrisiko og operasjonell risiko og samlet beregningsgrunnlag

Minimumskravet til ansvarlig kapital:

Engasjementskategorier (beregningssgrunnlag etter risikovekt)

Stater og sentralbanker	0
Lokale og regionale myndigheter	5 462
Offentlig eide foretak	0
Multilaterale utviklingsbanker	0
Internasjonale organisasjoner	0
Institusjoner	51 513
Foretak	143 179
Massemarkedsengasjementer	0
Eng. med pantesikkerhet i bolig	823 891
Forfalte engasjement	18 426
Høyrisikoengasjement	0
Obligasjoner med fortrinnsrett	9 903
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	0
Andeler i verdipapirfond	25 032
Egenkapitalposisjoner	61 815
Øvrige engasjementer	117 193
CVA-tillegg	600
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	1 257 014
Beregningssgrunnlag for operasjonell risiko	104 832
Beregningssgrunnlag motpartrisiko	0
Sum beregningsgrunnlag	1 361 846
Ren kjernekapital	18,0%
Kjernekapitaldekning	21,1%
Kapitaldekning	21,1%

Banken har pr 31.12.2014 kr 184 millioner i overskudd i ren kjernekapital tilgjengelig til å dekke det kombinerte kapitalbufferkravet.

2.3 Uvektet kjernekapital

Uvektet kjernekapitalandel regnes ut fra beregnet kjernekapital med og uten overgangsordninger delt på engasjementsbeløp for balanseførte og ikke balanseførte poster i kapitaldekningsoppgaven, justert for konverteringsfaktorer (iht i CRR artikkel 429, nr 10).

Uvektet kjernekapitalandel

Uvektet kjernekapitalandel (Kapital som kvalifiserer som kjernekapital)	8,24 %
Uvektet kjernekapitalandel (Inkludert kjernekapital omfattet av overgangsregler)	9,64 %

3 STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

3.1 Innledning

ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) er bankens egen prosess for å vurdere bankens kapitalbehov. Kapitalbehovsvurderingen skal være framoverskuende. Dette innebærer at bankens kapitalbehov skal vurderes i forhold til nåværende og fremtidig risikoprofil. Det er derfor et overordnet prinsipp at banken i tillegg til å beregne behovet ut fra gjeldende eksponering (eventuelt rammer) også vurderer behovet i lys av planlagt vekst, eventuelle besluttede strategiske endringer med videre.

Med risikotoleranse forstås størrelsen på den risikoen banken er villig til å ta i sin virksomhet for å nå sine mål. Risikotoleransen kommer til uttrykk i rammeverket for virksomheten, herunder i begrensninger i vedtekter, policyer, fullmakter, retningslinjer og rutiner. For noen av risikoene er det vanlig å fastsette kvantitative begrensninger på risiko, for eksempel kvantitative rammer for markedsrisiko, rammer for store engasjement, rammer for eksponering mot enkeltbransjer osv. For andre risikotyper er det mer naturlig å benytte kvalitative begrensninger. Slike begrensninger angir hvor langt man er villig til å strekke seg på enkeltrisikoer, og representerer derfor en beskrivelse av risikotoleransen for disse enkeltrisikoene. Bankens risikotoleranse er forsøkt reflektert i kapitalbehovet som beregnes for hver enkelt risiko.

Ved beregning av samlet kapitalbehov (for alle risikoene) kan det argumenteres for at de ulike risikoene ikke vil materialisere seg samtidig, og at det derfor eksisterer diversifikasjonseffekter som innebærer at det samlede kapitalbehovet er lavere enn summen av kapitalbehovet for de enkelte risikoene. Banken har imidlertid valgt å legge en konservativ tilnærming til grunn, og ser derfor bort fra slike effekter.

Banken stresstester effekten på kapitaldekningen av et alvorlig økonomisk tilbakeslag/nedgangskonjunktur. Banken gjennomfører også egen stresstester av likviditetsrisiko.

Banken har vedtatt et minimumsnivå for kapital som skal gjenspeile bankens samlede risikotoleranse. Vurderingen er basert på beregnet kapitalbehov, offentlige krav og markedets forventninger. Det er etablert et sett av handlingsregler, hvor det fremgår hvilke tiltak som skal iverksettes ved ulike nivåer av faktisk kapital.

Styret har godkjent utforming og metodevalg for kapitalbehovsvurderingen og stresstester.

3.2 Organisering og ansvar

Ansvar og gjennomføring av bankens risikostyring og kontroll er delt mellom bankens styre, ledelse og operative enhet.

Styret

Har ansvar for å påse at banken har en ansvarlig kapital som er tilstrekkelig ut fra ønsket risiko og bankens virksomhet, samt sørge for at banken er tilstrekkelig kapitalisert ut fra regulatoriske krav. Styret fastsetter de overordnede målsettingene relatert til risikoprofil og avkastning. Styret fastsetter videre de overordnede rammer, fullmakter og retningslinjer for risikostyringen i banken, samt etiske regler som skal bidra til en høy etisk standard.

Banksjef

Har ansvaret for den overordnede risikostyringen, herunder ansvarlig for at det implementeres effektive risikostyringssystemer i banken, og at risikoeksponeringen overvåkes. Banksjef er videre ansvarlig for delegering av fullmakter og rapportering til styret.

Risikokontrollfunksjonen

Den ansvarlige for Risikokontrollfunksjonen, har ansvaret for at banken etterlever vedtatte policyer, retningslinjer og rutiner for risiko. I risikokontrollfunksjonen ligger ansvaret for at det utarbeides faste risikorapporter til styret og i tillegg rapporterer ved brudd på rammer og retningslinjer. Stillingen skal være uavhengig av ledere med ansvar for risikotaking, og vedkommende deltar ikke i beslutninger som direkte relateres til områder som overvåkes og rapporteres.

Alle ledere

Har ansvar for å styre risiko og sikre god intern kontroll innenfor eget område i tråd med bankens vedtatte risikoprofil. For å sikre god økonomisk og administrativ styring, skal den enkelte leder ha nødvendig kunnskap om vesentlige risikoforhold innenfor eget område.

Revisor

Banken har ikke intern revisjon. Bankens ekstern revisjon etterprøver om rutiner og retningslinjer etterleveres, samt vurderer om bankens modellverk knyttet til risiko- og kapitalstyring gir et riktig uttrykk for bankens samlede risiko- og kapitalstatus. Ekstern revisor utarbeider årlig en uavhengig bekreftelse av bankens intern kontroll som også inneholder vurdering av bankens ICAAP analyse.

Ekstern revisor er BDO ved statsautorisert revisor Inge Soteland som avgir sin revisjonsberetning med basis i disse i tillegg til egen revidering av banken.

3.3 Risikoområder

Banken eksponeres for ulike typer risiko. De viktigste er:

Kredittrisiko	Er risikoen for tap som følge av kunders eller andre motparters evne og vilje til å oppfylle sine forpliktelser
Likviditetsrisiko	Er risikoen for ikke å være i stand til å innfri forpliktelser eller ikke evne å finansiere eiendeler, herunder ønsket vekst, uten vesentlige økte kostnader.
Markedsrisiko	Er risikoen for tap som følge av endringer i observerbare markedskurser som renter, verdipapirkurser og valutakurser
Operasjonell risiko	Er risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser.
Forretningsrisiko	Er risikoen knyttet til uventede inntekts- og kostnadssvingninger. Risikoen kan være knyttet til konjunktursvingninger eller endret kundeatferd.
Omdømmerisiko	Er risikoen for svikt i inntjening og tilgang på funding på grunn av sviktende omdømme hos kunder, motparter og/eller myndigheter.
Strategisk risiko	Er risikoen for tap som følge av feilslåtte strategiske satsninger

4 RISIKOOMRÅDER

4.1 Kredittrisiko - Standardmetoden

Definisjon

Kredittrisiko defineres som risikoen for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser.

Styring og kontroll

Kredittrisiko styres gjennom egne styringsdokumenter og bevilgningsreglement. Styret gjennomgår årlig bankens styringsdokumenter og bevilgningsreglement for utlånsvirksomheten. Gjennom styringsdokumentene defineres bankens kredittpolicy og det fastsettes overordnede mål for eksponering knyttet til portefølje, bransje og enkeltkunder. Samlet danner dette grunnlaget for fastsettelse av ønsket risikoprofil. Gjennom bevilgningsreglementet delegeres kredittfullmakt til banksjef innenfor visse rammer. Banksjef kan videredelegere fullmakter. De delegerte fullmaktene er relatert til enkeltengasjementers størrelse og akkumulert risiko.

Dyktige medarbeidere som har god innsikt i risikoelementer knyttet til kunden er den viktigste forutsetning for at banken skal kunne realisere sin målsetting. Løpende kompetanseutvikling er en nødvendig innsatsfaktor for å bygge opp og vedlikeholde kompetansen. Det er lederne innen privat- og bedriftsmarkedet sitt ansvar å sørge for at medarbeidere har eller utvikler den nødvendige kredittkompetanse.

Banken bruker egne risikoklassifiseringssystemer i forbindelse med bevilgning av kreditter og som grunnlag for kategorisering av kredittporteføljen. Modellene differensierer kundene basert på økonomi og sikkerhet og kategoriserer kundene i 5 risikoklasser A til E hvor A er beste klassifisering. Bankens etterstreber å prise kredittrisiko og har etablert prismatriser for deler av utlånene basert på risikoklassifiseringssystemet.

Styret får kvartalsvis risikorapport, hvor porteføljekvaliteten fordeles mellom PM og BM. Rapporten viser også utvikling i kvaliteten. I tillegg er det en beskrivelse av bankens største engasjementer til enhver tid. Det rapporteres i forhold til rammer angitt i bankens kredittpolicy.

Risikokonsentrasjon, store engasjementer og grupper av engasjementer hvor det er en eller et fåtall felles risikodrivere som kan påvirkes samtidig, skal begrenses.

Bankens portefølje av rentebærende verdipapirer påfører også banken kredittrisiko. Styret gjennomgår årlig bankens policy for markedsrisiko hvor det fastsettes rammer for maksimal portefølje av rentebærende verdipapirer, samt maksimalramme for eksponering per sektor og per utsteder.

Kreditteksponering

Tabellene nedenfor viser bankens totalengasjement fordelt på geografi, kundegrupper og risikoklasse. Løpetidstabell viser gjenstående løpetid for eiendeler og gjeld/egenkapital. Alle beløp oppgis i hele tusen kroner.

Engasjementer fordelt på geografiske områder:

Utlån og garantier etter geografi.	Brutto utlån		Garantier	
	2014	2013	2014	2013
Personmarknaden				
Hjelmeland kommune	279.600	284.761	12.898	12.034
Strand kommune	579.171	552.983	26.173	19.028
Finnøy kommune	186.916	157.287	8.497	746
Forsand kommune	19.406	21.780	874	8.279
Suldal kommune	62.351	58.134	2.809	1.992
Stavanger kommune	135.626	152.514	12.929	13.345
Elles	215.172	227.573	12.895	11.309
	✓ 1.478.243 ✓	✓ 1.455.032 ✓	✓ 77.075 ✓	✓ 66.733 ✓
Næringslivsmarknaden				
Hjelmeland kommune	106.177	117.302	1.200	858
Strand kommune	162.499	156.816	22.254	23.029
Finnøy kommune	174.328	191.068	8.626	7.829
Forsand kommune	5.703	0	0	0
Suldal kommune	46.341	47.680	714	714
Stavanger kommune	36.241	34.096	7.237	8.416
Elles	60.940	69.449	18.307	17.790
	✓ 592.229 ✓	✓ 616.411 ✓	✓ 58.338 ✓	✓ 58.636 ✓

Engasjement fordelt på kunde grupper og bransjer:

	2014	Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering	Misleghaldne engasjement	Tapsutsette engasjement	Individuell nedskrivning	Gruppe nedskrivning
Personkunder		1.478.243	77.075	111.974	6.940	11.326	6.104	5.187
Næringslivskunder		592.229	58.338	75.923	0	14.035	7.290	9.313
Sum utlån og garantier		2.070.471	135.413	187.896	6.940	25.361	13.394	14.500
Primærnæringer		194.727	2.190	40.084	0	0	0	4.881
Bygg og anlegg		60.634	16.495	10.996	0	6.940	3.000	700
Eiendomsdrift, finansiell tj.yt.		192.899	30.333	8.115	0	0	0	1.633
Varehandel, hotell og restaurantdrift		37.828	710	2.249	0	2.472	1.000	1.166
Transport, post og telekommunikasjon		8.130	4.041	1.000	0	4.623	2.290	0
Tjenesteytende virksomhet		45.834	4.452	11.001	0	0	1.000	700
Industri og bergverk		52.175	117	2.478	0	0	0	233
Eika Boligkreditt, taps- og lånegaranti		0	0	0	0	0	0	0
Sum næringskunder		592.229	58.338	75.923	0	14.035	7.290	9.313

Engasjement fordelt på risiko (A = lavest risiko) med tilhørende nedskrivninger:

Spesifikasjon på risikoklasse 31-12-2014							
Samlet 31-12-2014		Engasjement	%	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Individuell nedskrivning
Akk. risikoklasse A	låg	420.143	17,6 %	308.160	22.038	89.944	0
Akk. risikoklasse B	låg	1.435.739	60,0 %	1.273.295	80.764	81.680	1
Akk. risikoklasse C	middels	367.889	15,4 %	330.761	27.587	9.541	0
Akk. risikoklasse D	høg	144.232	6,0 %	134.106	4.860	5.266	3.000
Akk. risikoklasse E	høg	25.741	1,1 %	24.122	163	1.456	10.380
Mangelfult klassifisert	høg	36	0,0 %	27	0	8	14
SUM		2.393.780	100,0 %	2.070.471	135.413	187.896	13.394
GarantiEBK er fordelt under garantier PM med 20% i akk.risikoklasse A, 50% i klasse B og 30% i kl C							
Personmarked 31-12-2014		Engasjement	%	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Individuell nedskrivning
Akk. risikoklasse A	låg	308.600	18,5 %	239.171	16.598	52.831	0
Akk. risikoklasse B	låg	1.111.984	66,7 %	1.017.914	40.495	53.575	0
Akk. risikoklasse C	middels	199.744	12,0 %	174.757	19.981	5.006	0
Akk. risikoklasse D	høg	29.946	1,8 %	29.567	0	379	0
Akk. risikoklasse E	høg	16.981	1,0 %	16.807	0	174	6.090
Mangelfult klassifisert *	høg	35	0,0 %	27	0	8	14
SUM		1.667.291	100,0 %	1.478.243	77.075	111.974	6.104
* Kun en mindre andel av engasjementene er uklassifisert, og er da medtatt som høy risikoklasse.							
Bedriftsmarked 31-12-2014		Engasjement	%	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Individuell nedskrivning
Akk. risikoklasse A	låg	111.543	15,4 %	68.989	5.441	37.113	0
Akk. risikoklasse B	låg	323.755	44,6 %	255.381	40.269	28.105	0
Akk. risikoklasse C	middels	168.145	23,1 %	156.004	7.606	4.535	0
Akk. risikoklasse D	høg	114.286	15,7 %	104.539	4.860	4.887	3.000
Akk. risikoklasse E	høg	8.760	1,2 %	7.315	163	1.282	4.290
Mangelfult klassifisert	høg	0	0,0 %	0	0	0	0
SUM		726.489	100,0 %	592.229	58.338	75.923	7.290

Restløpetid for engasjement og øvrige eksponeringer:

Post i balansen 2014	Sum	Inntil 1 mnd	1mnd - 3 mnd	3 mnd - 1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten rente ekspon.
Eigedelar							
Kontantar og krav på sentralbankar	60.236	57.193	0	0	0	0	3.043
Utlån til kredittinstitusjonar	228.719	221.219	0	0	0	0	7.500
Utlån til kundar	2.042.577	2.019.468	3.810	2.467	38.481	6.245	-27.894
Obligasjonar og renteberande papir	240.515	44.222	145.943	287	0	0	50.063
Eigedelar utan restløpetid	56.294	0	0	0	0	0	56.294
Sum eigedelar	2.628.341	2.342.102	149.753	2.754	38.481	6.245	89.006
Gjeld:							
Gjeld/innskott kredittinstitusjonar	200.000	125.000	75.000	0	0	0	0
Innskott frå kundar	1.507.856	1.507.704	0	152	0	0	0
Gjeld stifta ved utskr.av verdipapir	574.618	0	575.000	0	0	0	-382
Ansvarleg lånekapital	68.000	0	68.000	0	0	0	0
Gjeld utan restløpetid	25.762	0	0	0	0	0	25.762
Eigenkapital	252.105	0	0	0	0	0	252.105
Sum gjeld/eigenkapital	2.628.341	1.632.704	718.000	152	0	0	277.485
- herav utenlandsk valuta	0	0	0	0	0	0	0
Nto renteeksp. balanseposter	0	709.398	-568.247	2.602	38.481	6.245	-188.479

Nedskrivninger på utlån og garantier

Utlån og garantier blir verdsatt i tråd med "Forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier". Det er ikke grunner som skulle tilsi at virkelig verdi/markedspriser skulle avvike fra amortisert kost. Lån og garantier blir verdsatt til pålydende når renter og avdrag blir betjent etter avtale og det ellers ikke er objektive forhold som tilsier at engasjementet bør nedskrives. Alle engasjementer blir fulgt opp ved månedlig gjennomgang av restanselister, overtrekkslister og oppfølging av risikoklassifiseringssystemet.

Et engasjement anses som misligholdt når kunden ikke har betalt forfalte terminer på utlån innen 90 dager etter forfall, eller når overtrekk på rammekreditt eller innskuddskonti ikke er inndekket innen 90 dager etter at rammekreditten eller kontoen ble overtrukket. Tapsutsatte lån er lån som ikke er misligholdt, men hvor kundens økonomiske stilling innebærer sannsynlighet for tap på et senere tidspunkt. Konstaterte tap på engasjementer er tap som regnes som endelige.

Nedskrivning på enkelte lån og grupper av lån foretas i de tilfeller det foreligger objektive bevis for verdifall. Verdifallet må være et resultat av en eller flere hendelser inntruffet etter første gangs bokføring. Nedskrivningen beregnes som differansen mellom utlånets bokførte verdi og nåverdien av estimerte framtidige kontantstrømmer, neddiskontert med utlånets opprinnelige effektive rentesats. Vurdering av om det foreligger objektive bevis for verdifall skal foretas enkeltvis av alle utlån som anses vesentlige. Vesentlige og spesielt utsatte engasjementer gjennomgås kvartalsvis. Spesielt fokusert er engasjementer kategorisert som høy risiko. Der de vurderte sikkerheter åpenbart ikke dekker engasjementet, blir det alltid vurdert nedskrivning ved mislighold. I slike tilfeller blir nedskrivningen alltid foretatt når misligholdet har lengre varighet enn 90 dager. Når det gjelder vurdering av sikkerheter på panteobjekter ved individuelle nedskrivninger, verdsettes disse til antatt virkelig verdi på antatt tidspunkt for realisasjon eller egen overtagelse av sikkerheter. Ved usikkerhet rundt verdi utsettes disse for stressvurdering; typisk vil være 75 % av verdi i normalsituasjon for fast eiendom.

Individuelle nedskrivninger reduserer engasjementenes regnskapsførte verdi i balansen, og periodens endringer i vurdert verdi resultatføres som tap på utlån og garantier.

Gruppenedskrivning omfatter bankens vurdering av grunnlaget for verdifall på grupper av utlån med tilnærmet like risikoegenskaper. Her inngår også utlån vurdert for individuell nedskrivning, men hvor objektive bevis for verdifall ikke er påvist. Følgelig vurderes alle utlån med unntak for de som har vært gjenstand for individuell nedskrivning. Bankens modell for beregning av gruppevis

nedskrivninger baserer seg på forventet tap innen utsatte bransjer i tillegg til de uten objektivt bevis for verdifall.

Gruppenedskrivninger reduserer engasjementenes regnskapsførte verdi i balansen, og periodens endringer i vurdert verdi resultatføres som tap på utlån og garantier.

Kreditt og forringelsesrisiko

Tabell tidligere i rapporten over engasjementer fordelt på kundegrupper og bransjer viser også fordelingen av individuelle og gruppevise nedskrivninger.

Nedenfor fremkommer oversikt over balanseførte og resultatførte tap for 2014.

Forfalte engasjementer er her definert som engasjementer som er misligholdt ved forfallstidspunktet. Engasjementer med verdifall er engasjementer som er gjort gjenstand for individuelle nedskrivninger.

2014			
Tapskostnader i året	Tap på kreditt- institusjoner	Tap på utlån	Tap på garantier
Endring i individuelle nedskrivningar i perioden	0	-2.621	0
+Endring i gruppevise nedskrivninger i perioden	0	2.000	0
+Konst. tap i perioden, med tidl. nedskrivning	0	2.410	0
+Konst. tap i perioden, uten tidl. nedskrivning	0	254	0
-Periodens inngang på tidl. perioders konst.tap	0	-1.144	0
=Periodens tapskostnad	0	899	0
	Utlån til og fordring på kredittinst	Utlån til og fordring på kunder	Garantiansvar
Endringer i individuelle nedskrivninger			
Individuell nedskrivning 1.1.	0	16.015	0
Konstaterte tap i perioden, med tidlegare nedskriv	0	-2.410	0
Tilbakeført tidlegare nedskrivning	0	-90	0
Auka individuelle nedskrivningar i perioden	0	2.840	0
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	0	1.544	0
Tilbakeføring av individuelle nedskrivning i perioder	0	-4.505	0
Individuell nedskrivning 31.12.	0	13.394	0
Endring i gruppevise nedskrivninger			
Nedskrivning på grupper av utlån 1.1	0	12.500	0
+/- periodens nedskrivning på grupper av utlån	0	2.000	0
Nedskrivning på grupper av utlån 31.12	0	14.500	0

Bruk av ratingbyråer

Hjelmeland Sparebank anvender ikke ratingbyråer eller eksportkredittbyråer ved kapitalvurderingen.

Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav:

Engasjementskategorier	Engasjements beløp før sikkerheter	Engasjements beløp etter sikkerheter	Fratrukket den ansvarlige kapitalen	Benyttede ratingbyråer	Andel sikret med pant ¹	Andel sikret med garantier ¹
Stater og sentralbanker	57.193	57.193		Ingen	0 %	0 %
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	32.112	32.112		Ingen	0 %	0 %
Offentlige foretak						
Multilaterale utviklingsbanker						
Internasjonale organisasjoner						
Institusjoner	257.688	257.688		Ingen	0 %	0 %
Foretak	189.127	167.337		Ingen	0 %	0 %
Massemarkedsengasjementer						
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	2.084.500	2.084.500		Ingen	100 %	0 %
Forfalte engasjementer	18.192	16.648		Ingen	0 %	0 %
Høyrisiko-engasjementer						
Obligasjoner med fortrinnsrett	99.025	99.025		Ingen	0 %	0 %
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating						
Andeler i verdipapirfond	50.063	50.063		Ingen	0 %	0 %
Egenkapitalposisjoner	61.815	61.815		Ingen	0 %	0 %
Øvrige engasjementer	130.264	125.704	55.285	Ingen	0 %	0 %
Sum	2.979.979	2.952.085	55.285	-		

¹ Her tas kun hensyn til garantier og pant som har betydning for beregning av kapitalkrav. Andel regnet av engasjementsbeløp før sikkerheter.

Ved fastsettelse av kapitalkravet benyttes pant i bolig og fritidsbolig. Ved fastsettelse av forsvarlig verdigrunnlag legges sikkerhetens markedsverdi til grunn.

Brutto engasjement med pant i bolig på kr 2.084.500 hvorav kr 1.891.032 er nedbetalingslån og kr 190.468 er rammelån.

Motpartsrisiko for derivater

Banken har inngått renteswap-avtaler for å redusere bankens eksponering ovenfor rentesvingninger i balanseposter. Avtalene er rene sikringsforretninger. Pr. 31.12.2014 har banken renteswap for fastrentelån på kr 23,02 mill. Totalt utgjør fastrentelån kr 68,2 mill. Avtalene behandles som sikringsforretninger, og verdsettes dermed regnskapsmessig etter samme prinsipper som den sikrede post.

4.2 Egenkapitalposisjoner

Aksjer, andeler og grunnfondsbevis deles i to grupper, omløpsmidler og anleggsmidler. Banken har ikke omløpsportefølje pr 31.12.2014.

Anleggspapirer, aksjer og grunnfondsbevis som er begrenset til varig eie er vurdert til anskaffelseskost. Nedskrivning blir foretatt når de virkelige verdiene er vesentlig lavere enn anskaffelseskost og verdifallet vurderes som varig. Virkelig verdi/markedsverdi av børnoterte aksjer

defineres som børskurs pr 31.12.2014. For eiendeler som ikke omsettes i et regulert marked er den virkelige verdien fastsatt på ulike grader av skjønn.

	Bokført verdi	Virkelig verdi	Realisert gevinst/ -tap i perioden	Urealisert gevinst/ -tap	Herav medregnet i kjernekapital ¹	Herav medregnet i tilleggskapital ¹
Aksjer og andeler - gevinstformål	-	-	-			
- børsnoterte aksjer						
- andre aksjer og andeler						
Aksjer og andeler - strategisk formål	39.616	53.230	1.823			
- børsnoterte aksjer						
- andre aksjer og andeler	39.616	53.230	1.823			

¹ "Herav" sikter til urealiserte gevinster/tap

4.3 Renterisiko

Renterisikoen oppstår som følge av at de enkelte eiendels- og gjeldspostene har ulik gjenstående rentebindingstid. I banken er renterisikoen knyttet til fastrente utlån, obligasjonsporteføljen og fastrente innlån.

Bankens styre har vedtatt rammer for den totale renterisikoen. Banken styrer renterisikoen mot det ønskede nivå gjennom rentebindingen på plasseringer og innlån, samt ved bruk av rentederivater. Bankens renterisiko er å anse som moderat.

Renterisiko måles og rapporteres årlig gjennom beregning av effekten på instrumentenes virkelige av en renteendring hvor hele rentekurven forutsettes å parallellforskyve seg med 1 prosentpoeng.

Netto renterisiko (alle beløp i NOK) har utviklet seg slik gjennom året:

Renterisiko pr. 01.01.2014	kr 0,3 mill
Renterisiko pr. 31.12.2014	<u>kr 0,3 mill</u>
Endring i renterisiko 2014	<u>kr 0,0 mill</u>

4.4 Likviditetsrisiko

Definisjon

Likviditetsrisiko er risikoen for ikke å være i stand til å innfri sine forpliktelser eller ikke evne å finansiere eiendeler, herunder ønsket vekst, uten vesentlige økte kostnader.

Styring og kontroll

Styringen av likviditetsrisiko tar utgangspunkt i policy for likviditetsrisiko, som setter rammer for likviditetsrisiko gjennom rammer for netto likviditetsbehov i ulike tidsintervaller, krav til langsiktig finansiering, størrelse på udisponerte trekkrettigheter, størrelsen på likviditetsreserver og lengden på den tidsperioden som banken skal være uavhengig av ny finansiering fra penge- og kapitalmarkedet. Policy for likviditetsrisiko vedtas av styret og revideres minst årlig. Det rapporteres til styret hver måned.

Likviditetsrisiko styres på overordnet nivå etter en rekke parametre, hvor likviditetsindikator, overlevelsesmål, netto likviditetsbehov og forfallsstruktur er blant de vesentligste. Likviditetsindikatoren måler forholdet mellom bankens stabile finansiering og bankens illikvide eiendeler.

Banken skal hovedsakelig finansiere sin virksomhet gjennom egenkapital og innskudd fra kunder. Det søkes å oppnå en innskuddstruktur med mange mindre innskudd da banken ikke skal gjøre seg avhengig av store enkeltinnskudd. Når det gjelder innlånskilder forøvrig legger banken vekt på diversifisering hvor så vel långivere, perioder og instrumenter inngår. Banken legger vekt på at likviditetsrisikoen skal være fra lav til moderat.

Bankens likviditet

Innskudd fra kunder er bankens viktigste fundingkilde. Innskuddsdekninger, målt som innskudd i prosent av brutto utlån, var pr. 31.12.2014 på 72,8 %.

Likviditetssituasjonen er god, med likviditetsindikator 1 og 2 pr. 31.12.2014 på hhv 112,7 og 121,1. På samme tid utgjorde udisponerte trekkrettigheter kr 100,0 mill. Den totale fundingen fra verdipapirmarkedet og andre banker var pr. 31.12.2014 kr 843 mill (nominelle verdier). Av dette har kr 195 mill forfall i 2015. I tillegg vil fondsobligasjon kr 18 mill bli innløst på call i juni 2015 under forutsetning av godkjenning fra finanstilsynet.

4.5 Markedsrisiko

Definisjon

Markedsrisikoen er risikoen for tap som skyldes endringer i renter, aksje-/verdipapirkurser og valutakurser. Markedsrisiko oppstår hovedsakelig i forbindelse med bankens investeringer i verdipapirer og som følge av funding aktiviteten, samt rente- og valutahandel.

Portefølje

Porteføljen av verdipapirer (ikke aksjer og aksjefond) forvaltes av Eika Kapitalforvaltning AS.

Eika Kapitalforvaltning AS									
Totalportefølje fordelt på sektor/bransje									
<i>Hjelmeland Sparebank</i>									
31. desember 2014									
Security	Quantity	Unit Cost	Total Cost	Price	Markeds Verdi	Mrk.verdi+ Plrente	Accrued Interest	Unrealized Gain/Loss	Pct. Assets
LIKVIDITET									
Bankinnskudd	0	?	1 149 810,05	?	1 149 810,05	1 149 810,05	0,00	0,00	0,47
Div. inntekter/kostnader	0	?	76 936,85	?	76 936,85	76 936,85	0,00	0,00	0,03
	0		1 226 746,90		1 226 746,90	1 226 746,90	0,00	0,00	0,51
RENTEPAPIRER									
Energi - Oljeservice	69 853	564,54	394 347,96	411,06	287 138,64	287 138,64	0,00	-107 209,32	0,12
Fondsobligasjoner	14 500 000	100,50	14 708 950,00	100,16	14 394 069,20	14 436 019,20	41 950,00	-314 880,80	5,95
Forretningsbanker	5 000 000	100,30	5 015 000,00	100,73	5 036 293,50	5 051 299,06	15 005,56	21 293,50	2,08
Industri	46 716	99,75	46 599,21	5,50	2 569,38	2 569,38	0,00	-44 029,83	0,00
Kommuner/Kommunal garanti	29 000 000	99,98	29 045 160,00	100,03	29 048 127,30	29 119 641,97	71 514,67	2 967,30	12,01
Kraftselskap 100% vektet	10 000 000	100,12	10 012 000,00	100,15	10 014 842,00	10 042 467,00	27 625,00	2 842,00	4,14
Obligasjoner med fortrinnsrett	98 000 000	101,51	98 720 900,00	101,41	98 831 392,00	98 912 960,61	81 568,61	110 492,00	40,80
Pengemarkedsfond	49 816,4082	1 030,17	51 319 369,30	1 005,10	50 070 257,67	50 070 257,67	0,00	-1 249 111,63	20,65
Sparebanker	33 000 000	99,98	33 067 940,00	100,45	33 221 071,30	33 296 534,08	75 462,78	153 131,30	13,73
	189 666 385		242 330 266,47		240 905 760,99	241 218 887,61	313 126,62	-1 424 505,47	99,49
TOTAL PORTFOLIO	189 666 385		243 557 013,37		242 132 507,89	242 445 634,51	313 126,62	-1 424 505,47	100,00

Styring og kontroll

Markeds risiko styres og overvåkes med bakgrunn i rammer vedtatt av styret gjennom bankens policy for markedsrisiko og ihht gjeldende forskrifter. Policy for markedsrisiko gjennomgås og revideres årlig av styret. Det rapporteres månedlig til styret i forhold til rammene i policy.

I banken er markedsrisikoen i prinsippet begrenset med bakgrunn i:

- Få verdipapirer med høy durasjon
- Banken har løpende sikring av renterisikoen gjennom swap avtaler. Bankens restrisiko vurderes som moderat.
- Bankens eksponering i egenkapitalmarkedet utover eierinteresse i Terra Gruppen er ubetydelig.
- Bankens transaksjoner i utenlandsk valuta er ubetydelig.

4.6 Operasjonell risiko

Definisjon

Operasjonell risiko er risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser.

Styring og kontroll

Styring og kontroll av operasjonell risiko omfatter:

- Overordnet risikostyring og kontroll
- Operativ styring og kontroll
- Intern kontroll
- Ekstern revisors kontroll

Bankens styring og kontroll med operasjonell risiko inngår som en viktig del bankens arbeid ihht forskrift for risikostyring og internkontroll. Sentralt i bankens overordnede styring og kontroll av operasjonell risiko er bankens årlige vurdering av strategiske risikoer og risikoer knyttet til de ulike forretnings- og støtteprosesser. Denne vurderingen danner grunnlaget for fastsettelse av kontrolltiltak relatert til de identifiserte risikoer. Policy for operasjonell risiko revideres årlig av styret. Det rapporteres kvartalsvis til styret med kvantifisering av de ulike operasjonelle risikoer.

Det operative ansvaret for styring og kontroll av operasjonell risiko og således også kvaliteten i bankens drift, ligger hos den enkelte linjeleder. Linjelederne avgir årlig en bekreftelse av internkontrollen der det rapporteres oppover i organisasjonen om statusen på internkontrollen innenfor den enkelte organisatoriske enhet. Bekreftelsen danner grunnlaget for forbedringstiltak på identifiserte områder.

I tillegg foretas en løpende gjennomgåelse av anbefalinger fra ekstern revisor som grunnlag for implementering av forbedringstiltak på reviderte områder.

4.7 Forretnings-, omdømme- og strategisk risiko

Definisjon

Banken er eksponert mot følgende vesentlige risikoer i tillegg til de som er gjennomgått i det overstående.

Forretningsrisiko:

Denne risikoen defineres som uventede inntektssvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger og endret kundeferd.

Omdømmerisiko:

Omdømmerisiko er risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang som følge av sviktende tillit og omdømme i markedet.

Strategisk risiko:

Banken definerer denne risikoen som risikoen for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp.

Gjennomført analyse om kundetilfredshet og positive tilbakemeldinger fra kundene gir trygghet for at banken evner å betjene på et tilfredsstillende servicenivå.

5. STANDARDISERTE SKJEMA FOR OFFENTLIGE OPPLYSNINGER OM ANSVARLIG KAPITAL

Skjema for offentliggjøring av de viktigste avtalevilkårene for kapitalinstrumenter				
1	Utsteder	Hjelmeland Sparebank	Hjelmeland Sparebank	Hjelmeland Sparebank
2	Entydig identifikasjonskode (f.eks. CUSIP, ISIN eller Bloombergs identifikasjonskode for rettede emisjoner)	NO0010492622	NO0010271877	NO0010713787
3	Gjeldende lovgivning for instrumentet,	N/A	Forskrift om beregning av ansvarlig kapital for finansinst.m.v. av 1.juni 1990 nr 435§ 3a.	Forskrift om beregning av ansvarlig kapital for finansinst.m.v. av 1.juni 1990 nr 435§ 3a.
Behandling etter kapitalregelverket				
4	Regler som gjelder i overgangsperioden	Rein kjernekapital	Annen godkjent kjernekapital	Annen godkjent kjernekapital
5	Regler som gjelder etter overgangsperioden	Rein kjernekapital	Annen godkjent kjernekapital	Annen godkjent kjernekapital
6	Medregning på selskaps- eller (del)konsolidert nivå, selskaps- og (del)konsolidert nivå	Selskapsnivå	Selskapsnivå	Selskapsnivå
7	Instrumenttype (typer skal spesifiseres for hver jurisdiksjon)	Ordinær egenkapitalbevis-kapital	Fondsobligasjons-kapital	Fondsobligasjons-kapital
8	Beløp som inngår i ansvarlig kapital (i millioner NOK fra seneste rapporteringsdato)	104	18	50
9	Instrumentets nominelle verdi	105	18	50

9a	Emisjonskurs	110	98	100
9b	Innløsningskurs		100	100
10	Regnskapsmessig klassifisering	Eigenkapital	Gjeld-amort.kost	Gjeld-amort.kost
11	Opprinnelig utstedelsesdato	Jan. 2009	23.06.2005	27.06.2014
12	Evigvarende eller tidsbegrenset	Evigvarende	Evigvarende	Evigvarende
13	Opprinnelig forfallsdato	ingen forfallsdato	ingen forfallsdato	ingen forfallsdato
14	Innløsningsrett for utsteder forutsatt samtykke fra Finanstilsynet	N/A	ja	ja
15	Dato for innløsningsrett, eventuell betinget innløsningsrett og innløsningsbeløp	N/A	23.06.2015 ord.og reg. call 18 mill	27.06.2019 ord.og reg. call 50 mill
16	Datoer for eventuell etterfølgende innløsningsrett	N/A	Rentebetalings-dato hver 3.mnd.	Rentebetalings-dato hver 3.mnd.
Renter/utbytte				
17	Fast eller flytende rente/utbytte	Flytende	Flytende	Flytende
18	Rentesats og eventuell tilknyttet referanserente	N/A	3 M NIBOR +1,45 prosentpoeng p.a.	3 M NIBOR +3,80 prosentpoeng p.a.
19	Vilkår om at det ikke kan betales utbytte hvis det ikke er betalt rente på instrumentet («dividend stopper»)	N/A	Ja	Nei
20a	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til tidspunkt)	Full fleksibilitet	Delvis fleksibilitet	Delvis fleksibilitet
20b	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til beløp)	Full fleksibilitet	Delvis fleksibilitet	Delvis fleksibilitet
21	Vilkår om renteøkning eller annet incitament til innfrielse	N/A	Ja	Nei
22	Ikke-kumulativ eller kumulativ	N/A	Nei	Nei
Konvertering/nedskrivning				
23	Konvertibel eller ikke konvertibel	N/A	Nei	Ja
24	Hvis konvertibel, nivå(er) som utløser konvertering			Obligasjonene kan konverteres til annen type gjeldende kjernekapital dersom finanstilsynet eller annen kompetent offentlig myndighet instruerer til slik konvertering ihht enhver gjeldene lovverk, herunder alvorlige former for soliditetssvikt hvor myndighetene vurderer konvertering som nødvendig for å unngå avvikling.
25	Hvis konvertibel, hel eller delvis			

26	Hvis konvertibel, konverteringskurs			
27	Hvis konvertibel, pliktig eller valgfri			pliktig
28	Hvis konvertibel, oppgi instrumenttypen det konverteres til			annen type godkjent kjernekapital
29	Hvis konvertibel, oppgi utsteder av instrumentene det konverteres til			
30	Vilkår om nedskrivning	N/A	ja	ja
31	Hvis nedskrivning, nivå som utløser nedskrivning		Hvis kapitaldekningen faller under 8% og kjernekapitaldekning faller under 5% forutsatt at Finanstilsynet gir sitt samtykke og at bankens frie kapital er tapt, nedskrivning av lånet er ledd i en rekapitalisering (herunder fusjonsprosess) som gir grunnlag for videreføring av virksomheten, og at all annen kjernekapital nedskrives forholdsmessig.	Obligasjonene kan nedskrives til annen type gjeldende kjernekapital dersom finanstilsynet eller annen kompetent offentlig myndighet instruerer til slik konvertering ihht enhver gjeldene lovverk, herunder alvorlige former for soliditetssvikt hvor myndighetene vurderer konvertering som nødvendig for å unngå avvikling.
32	Hvis nedskrivning, hel eller delvis			
33	Hvis nedskrivning, med endelig virkning eller midlertidig		midlertidig	midlertidig
34	Hvis midlertidig nedskrivning, beskrivelse av oppskrivningsmekanismen		Låntageren forplikter seg til å skrive opp lånet med nedskrevet beløp hvis låntager vedtar å betale ut utbytte eller andre former for avkastning på kjernekapital, eller gjennomfører hel eller delvis innfrielse eller tilbakekjøp av kjernekapital, eller gjennomfører oppskrivning av kjernekapital.	Etter nedskrivning av obligasjonen kan utsteder skrive opp obligasjonen og betale obligasjonsrenter ihht de til enhver tid gjeldende regler for slik oppskrivning og rentebetaling
35	Prioritetsrekkefølge ved avvikling (oppgi instrumenttypen som har nærmeste bedre prioritet)	Fonds-obligasjonar (E og F)	ansvarlig lånekapital (g)	ansvarlig lånekapital (g)

36	Vilkår som gjør at instrumentet ikke kan medregnes etter overgangsperioden	nei	ja	nei
37	Hvis ja, spesifiser hvilke vilkår som ikke oppfyller nye krav		Beregnings-forskrift § 3a	

		(A) Beløp på datoen for offentlig-gjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)	(C) Beløp omfattet av overgangs-regler
Ren kjernekapital: Instrumenter og opptjent kapital				
1	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	112.895,00	26 (1), 27, 28 og 29	
	herav: instrumenttype 1			
	herav: instrumenttype 2			
	herav: instrumenttype 3			
2	Opptjent egenkapital i form av tidligere års tilbakeholdte resultater	130.978,00	26 (1) (c)	
3	Akkumulerte andre inntekter og kostnader og andre fond o.l.	-	26 (1) (d) og (e)	
3a	Avsetning for generell bankrisiko	-	26 (1) (f)	
4	Rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser	-		
	Statlige innskudd av ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser			
5	Minoritetsinteresser		84	
5a	Revidert delårsoverskudd fratrukket påregnelig skatt mv. og utbytte	15.833,00	26 (2)	
6	Ren kjernekapital før regulatoriske justeringer	259.706,00	Sum rad 1 t.o.m. 5a	

Ren kjernekapital: Regulatoriske justeringer				
7	Verdijusteringer som følge av kravene om	-	34 og 105	
8	Immaterielle eiendeler redusert med utsatt skatt (negativt beløp)	-	36 (1) (b) og 37	
9	Tomt felt i EØS			
10	Utsatt skattefordel som ikke skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)	-	36 (1) (c) og 38	
11	Verdiendringer på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring	-	33 (1) (a)	
12	Positive verdier av justert forventet tap etter kapitalkravforskriften § 15-7 (tas inn som negativt beløp)	-	36 (1) (d), 40 og 159	
13	Økning i egenkapitalen knyttet til fremtidig inntekt grunnet verdipapiriserte eiendeler (negativt beløp)	-	32 (1)	
14	Gevinster eller tap på gjeld målt til virkelig verdi som skyldes endringer i egen kredittverdighet		33 (1) (b) og (c)	
15	Overfinansiering av pensjonsforpliktelser (negativt beløp)	2.455,00	36 (1) (e) og 41	
16	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egne rene kjernekapitalinstrumenter (negativt beløp)	7.600,00	36 (1) (f) og 42	

17	Beholdning av ren kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)	-	36 (1) (g) og 44	
18	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	- 4.485,00	36 (1) (h), 43, 45, 46, 49 (2), 79, 469 (1) (a), 472 (10) og 478 (1)	
19	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har vesentlige investeringer som samlet overstiger grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-	36 (1) (i), 43, 45, 47, 48 (1) (b), 49 (1) til (3) og 79	
20	Tomt felt i EØS			
20a	Poster som alternativt kan få 1250 % risikovekt (negativt beløp),	-	36 (1) (k)	
20b	herav: kvalifiserte eiendeler i selskap utenfor finansiell sektor (negativt beløp)		36 (1) (k) (i) og 89 til 91	
20c	herav: verdipapiriseringsposisjoner (negativt beløp)	-	36 (1) (k) (ii), 243 (1) (b), 244 (1) (b) og 258	
20d	herav: motpartsrisiko for transaksjoner som ikke er avsluttet (negativt beløp)	-	36 (1) (k) (iii) og 379 (3)	
21	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller og som overstiger unntaksgrensen på 10 %, redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)	-	36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)	
22	Beløp som overstiger unntaksgrensen på 17,65 % (negativt beløp)	-	48 (1)	
23	herav: direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering (negativt beløp)	-	36 (1) (i) og 48 (1) (b)	
24	Tomt felt i EØS			
25	herav: utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller (negativt beløp)	-	36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)	
25a	Akkumulert underskudd i inneværende regnskapsår (negativt beløp)	-	36 (1) (a)	
25b	Påregnelig skatt relatert til rene kjernekapitalposter (negativt beløp)	-	36 (1) (l)	
26	Justeringer i ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser	-	Sum 26a og 26b	
26a	Overgangsbestemmelser for regulatoriske filtre relaterte til urealiserte gevinster og tap			
	herav: filter for urealisert tap 1			
	herav: filter for urealisert tap 2			
	herav: filter for urealisert gevinst 1 (negativt beløp)		468	
	herav: filter for urealisert gevinst 2 (negativt beløp)		468	
26b	Beløp som skal trekkes fra eller legges til ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag			
	herav: ...			
27	Overskytende fradrag i annen godkjent kjernekapital (negativt beløp)		36 (1) (j)	

28	Sum regulatoriske justeringer i ren kjernekapital	-14.540,00	Sum rad 7 t.o.m. 20a, 21, 22, 25a, 25b, 26 og 27	
29	Ren kjernekapital	245.166,00	Rad 6 pluss rad 28 hvis beløpet i rad 28 er negativt, ellers minus	
Annen godkjent kjernekapital: Instrumenter				
30	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	50.000,00	51 og 52	
31	herav: klassifisert som egenkapital etter gjeldende regnskapsstandard			
32	herav: klassifisert som gjeld etter gjeldende regnskapsstandard	50.000,00		
33	Fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser	18.000,00	486 (3) og (5)	18000
	Statlige innskudd av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser			
34	Fondsobligasjonskapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i annen godkjent kjernekapital	-	85 og 86	
35	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
36	Annen godkjent kjernekapital før regulatoriske justeringer	68.000,00	Sum rad 30, 33 og 34	
Annen godkjent kjernekapital: Regulatoriske justeringer				
37	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen fondsobligasjonskapital (negativt beløp)	-	52 (1) (b), 56 (a) og 57	
38	Beholdning av annen godkjent kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)	-	56 (b) og 58	
39	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-25.835,00	56 (c), 59, 60 og 79	
40	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		56 (d), 59 og 79	
41	Justeringer i annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser	-	Sum rad 41a, 41b og 41c	
41a	Frdrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		469 (1) (b) og 472 (10) (a)	
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje			
41b	Frdrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for tilleggskapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)			
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje			

41c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag			
	herav: filter for urealisert tap			
	herav: filter for urealisert gevinst (negativt beløp)			
	herav: ...			
42	Overskytende fradrag i tilleggskapital (negativt beløp)	-	56 (e)	
43	Sum regulatoriske justeringer i annen godkjent kjernekapital	-25.835,00	Sum rad 37 t.o.m. 41 og rad 42	
44	Annen godkjent kjernekapital	42.165,00	Rad 36 pluss rad 43. Gir fradrag fordi beløpet i rad 43 er negativt	
45	Kjernekapital	287.331,00	Sum rad 29 og rad 44	
Tilleggskapital: instrumenter og avsetninger				
46	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	-	62 og 63	
47	Tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser	-	486 (4) og (5)	
	Statlige innskudd av tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser			
48	Ansvarlig lånekapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i tilleggskapitalen		87 og 88	
49	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
50	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap		62 (c) og (d)	
51	Tilleggskapital før regulatoriske justeringer	-	Sum rad 46 t.o.m. 48 og rad 50	
Tilleggskapital: Regulatoriske justeringer				
52	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen ansvarlig lånekapital (negativt beløp)	-	63 (b) (i), 66 (a) og 67	
53	Beholdning av tilleggskapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)	-	66 (b) og 68	
54	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-	66 (c), 69, 70 og 79	
54a	herav: nye beholdninger som ikke omfattes av overgangsbestemmelser			
54b	herav: beholdninger fra før 1. januar 2013 omfattet av overgangsbestemmelser			
55	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-	66 (d), 69 og 79	
56	Justeringer i tilleggskapital som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		Sum rad 56a, 56b og 56c	

56a	Fradrag som skal gjøres i tilleggskapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		469 (1) (b) og 472 (10) (a)	
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje			
56b	Fradrag som skal gjøres i tilleggskapital, i stedet for annen godkjent kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)			
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje			
56c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til tilleggskapitalen som følge av overgangsbestemmelser for filtre og andre fradrag		468	
	herav: filter for urealisert tap			
	herav: filter for urealisert gevinst		468	
	herav:...			
57	Sum regulatoriske justeringer i tilleggskapital		Sum rad 52 t.o.m. 54, rad 55 og 56	
		-		
58	Tilleggskapital		Rad 51 pluss rad 57 hvis beløpet i rad 57 er negativt, ellers minus	
		-		
59	Ansvarlig kapital	287.331,00	Sum rad 45 og rad 58	
59a	Økning i beregningsgrunnlaget som følge av overgangsbestemmelser		472 (10) (b)	
	herav: beløp som ikke er trukket fra ren kjernekapital		469 (1) (b)	
	herav: beløp som ikke er trukket fra annen godkjent kjernekapital			
	herav: beløp som ikke er trukket fra tilleggskapital			
60	Beregningsgrunnlag	1.361.847,00		
Kapitaldekning og buffere				
61	Ren kjernekapitaldekning	18,00 %	92 (2) (a)	
62	Kjernekapitaldekning	21,10 %	92 (2) (b)	
63	Kapitaldekning	21,10 %	92 (2) (c)	
64	Kombinert bufferkrav som prosent av beregningsgrunnlaget	10,00 %	CRD 128, 129, 130, 131 og 133	
65	herav: bevaringsbuffer	2,50		
66	herav: motsyklisk buffer			
67	herav: systemrisikobuffer	3,00		
67a	herav: buffer for andre systemviktige institusjoner (O-SII-buffer)		CRD 131	
68	Ren kjernekapital tilgjengelig for oppfyllelse av bufferkrav	13,50 %	CRD 128	
69	Ikke relevant etter EØS-regler			
70	Ikke relevant etter EØS-regler			
71	Ikke relevant etter EØS-regler			
Kapitaldekning og buffere				

72	Beholdninger av ansvarlig kapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en ikke vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.		36 (1) (h), 45, 46, 472 (10), 56 (c), 59, 60, 66 (c), 69 og 70	
73	Beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.		36 (1) (i), 45 og 48	
74	Tomt felt i EØS			
75	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes, som er under grensen på 10 %.		36 (1) (c), 38 og 48	
Grenser for medregning av avsetninger i tilleggskapitalen				
76	Generelle kredittrisikoreserver	-	62	
77	Grense for medregning av generelle kredittrisikoreserver i tilleggskapitalen		62	
78	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap		62	
79	Grense for medregning i tilleggskapitalen av overskytende regnskapsmessige nedskrivninger		62	
Kapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser				
80	Grense for medregning av rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		484 (3) og 486 (2) og (5)	
81	Overskytende ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser	-	484 (3) og 486 (2) og (5)	
82	Grense for medregning av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (4) og 486 (3) og (5)	
83	Overskytende fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (4) og 486 (3) og (5)	
84	Grense for medregning av ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (5) og 486 (4) og (5)	
85	Overskytende ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (5) og 486 (4) og (5)	